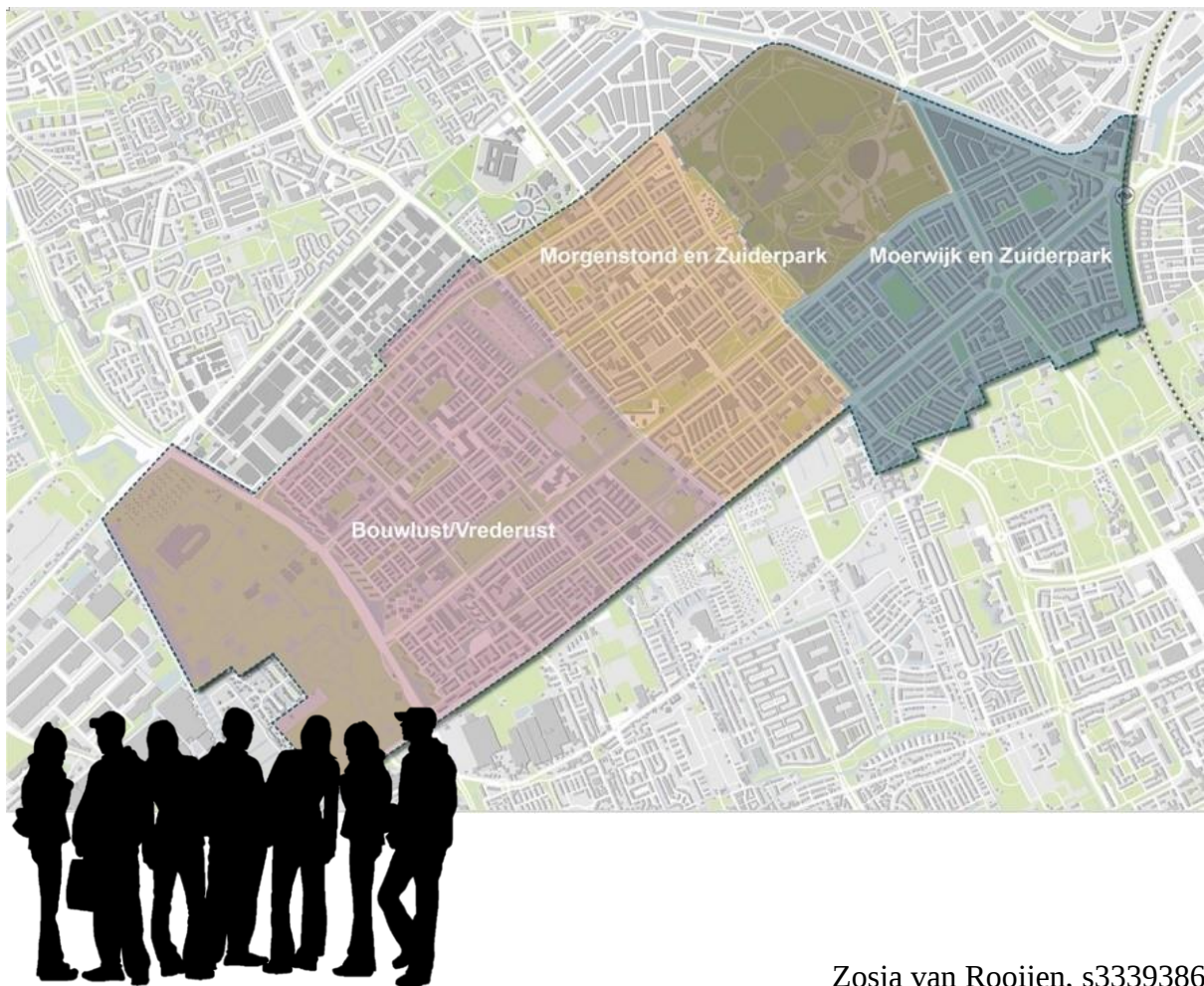

Universiteit
Leiden

Hoe jongeren jeugdleden in zuidwest ervaren: een kwalitatief onderzoek naar motivatie achter participatie

Van Rooijen, Z.

Zosja van Rooijen, s3339386

Faculteit Governance and Global Affairs, Universiteit Leiden

Bachelorscriptie bestuurskunde, track BBO

Begeleider: Dr. C.J.A. van Eijk

Woorden: 8787

20 Juni 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
2. Literatuurstudie en theoretisch kader	7
2.1 Burgerparticipatie	7
2.2 Jongerenparticipatie	8
2.3 Jongerenparticipatie in Den Haag Zuidwest	9
2.4 Motivatiefactoren bij jongerenparticipatie	10
2.4.1 Intrinsieke motivatie: competentie.....	11
2.4.2 Intrinsieke motivatie: autonomie	13
2.4.3 Intrinsieke motivatie: verbinding.....	14
2.4.4 Extrinsieke motivatie.....	15
2.5 Conceptueel model.....	16
3. Methodologie.....	17
3.1 Onderzoeksdesign.....	17
3.1.1 Dataverzamelmethode.....	17
3.1.2 Casusselectie en selectie van respondenten.....	18
3.2 Onderzoeksverloop	19
3.3 Operationalisatie	21
3.4 Reflectie	23
4. Analyse & resultaten.....	24
4.1 Intrinsieke motivatie: competentie.....	24
4.2 Intrinsieke motivatie: autonomie	25
4.3 Intrinsieke motivatie: verbinding.....	26
4.4 Extrinsieke motivatie	26
5. Conclusie.....	28
5.1 Discussie, reflectie & vervolgonderzoek	29

5.2 Aanbevelingen gemeente Den Haag.....	29
Literatuurlijst.....	31
Bijlagen	36
Themalijst en guide focusgroep deelnemers	36
Themalijst en guide focusgroep niet-deelnemers	38
Codetabel	40

Samenvatting

In deze bachelorscriptie worden de motivaties van Haagse jongeren om wel of niet deel te nemen aan de jeugdraden in Den Haag Zuidwest onderzocht. Op basis van de Self-Determination Theory onderscheidt het onderzoek drie kernbehoeften die intrinsieke motivatie bevorderen: competentie, autonomie en verbinding. Daarnaast is gekeken naar de rol van extrinsieke prikkels, zoals financiële beloningen, en het CLEAR-model voor burgerparticipatie. Met een kwalitatief casestudy-ontwerp zijn zes focusgroepen gehouden onder jongeren tussen 16 en 27 jaar, zowel huidige raad-leden als niet-deelnemers, aangevuld met een verdiepend semigestructureerd interview en een informeel gesprek. De thematische analyse van de gesprekken toonde aan dat bestaande deelnemers vooral gemotiveerd zijn door erkenning van hun bijdragen, de vrijheid om zelf initiatief te nemen en de sociale steun binnen de groep. Niet-deelnemers blijken onzeker over hun rol en verloren te raken door gebrek aan zichtbaarheid en structuur; zij tonen echter interesse wanneer concrete verwachtingen, begeleiding en persoonlijke meerwaarde, zoals trainingen of certificaten, worden geboden.

Hoewel extrinsieke beloningen aanvankelijk werving bevorderen, zijn ze op zichzelf onvoldoende om jongeren duurzaam te binden. De aanbevelingen uit dit onderzoek richten zich daarom op het vergroten van de zichtbaarheid van de jeugdraad via scholen, buurthuizen, moskeeën en sociale media, het aanbieden van laagdrempelige kennismakingsprojecten en het bieden van professionele begeleiding met heldere terugkoppeling. Ook pleit de studie voor het benadrukken van persoonlijke voordelen, denk aan ontwikkelvaardigheden, netwerkkansen en het organiseren van flexibele deelnamevormen.

Met deze gecombineerde aanpak kan de gemeente Den Haag Zuidwest de intrinsieke motivatie van jongeren versterken en zo de betrokkenheid en effectiviteit van de jeugdraad duurzaam vergroten.

1. Inleiding

Jongeren worden vaak niet of nauwelijks betrokken bij de samenwerking tussen overheid en burgers (*IPLO*, z.d.). Terwijl zij een aanzienlijk deel van de bevolking vormen en juist hun deelname essentieel is, niet alleen om beleid beter af te stemmen op hun behoeften, maar ook omdat het hen sociale verantwoordelijkheid en zelfvertrouwen biedt (Lalitha, 2023; Yates & Youniss, 1996). Participatie levert zowel op korte als lange termijn voordelen op voor jongeren en de samenleving (Balsano, 2005). Het kan namelijk bijdragen aan het mentale welzijn van jongeren, hun schoolprestaties bevorderen en het versterken van hun rol binnen de democratie (Yates & Youniss, 1996). Toch tonen meerdere studies aan dat jongeren ondervertegenwoordigd zijn in burgerparticipatieprocessen (Kleistra & Walraven, 2014; *IPLO*, z.d.). Dit roept vragen op. Hoe komt het dat deze groep zo ondervertegenwoordigd is? En wat kunnen we doen om hun stem sterker te laten klinken?

Hoewel er afgelopen decennia veel steun is geweest voor maatschappelijke initiatieven omtrent jongerenparticipatie, blijven er jongeren die niet bereid zijn zich maatschappelijk in te zetten of beperkte mogelijkheden hiervoor hebben (Fernandes et al., 2021). Met name in een stedelijke omgeving is het belangrijk dat jongeren participeren (Rector, 2020). Stedelijke gebieden hebben namelijk vaker te maken met hogere jeugdwerkloosheid, criminaliteit en sociale achterstanden. In zulke omgevingen hebben jongeren extra aandacht nodig om hun stem te versterken en hun maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren (Balsano, 2005). Dit speelt bijvoorbeeld in Den Haag Zuidwest. Deze regio is aangewezen als aandachtsgebied en krijgt daarom extra ondersteuning om de betrokkenheid van burgers te versterken (*Gemeente Den Haag*, 2024a). Het gebied bestaat uit de wijken: Moerwijk, Morgenstond, Bouwlust en Vrederust. Door de talloze projecten die er zijn op gezet om de wijken te verbeteren maakt dit een interessante onderzoeksregio.

Een groot onderdeel van het Nationaal Programma Zuidwest is het ondersteunen van jongeren en voorkomen dat zij het criminele pad betreden, bijvoorbeeld door ze te laten participeren (Schaapman & Van Zanen, 2023). Hierdoor krijgen ze namelijk meer perspectief en vertrouwen in de overheid, wat kan helpen bij het voorkomen van problemen zoals jeugdoverlast. Daarnaast leert participatie jongeren bepaalde vaardigheden die toekomstkansen kunnen vergroten en kwetsbaarheid verminderen, waardoor hun positie in de democratie versterkt (Steketee et al., 2005). Ook kan sociale segregatie en een gebrek aan gemeenschapsgevoel een probleem zijn in steden, jongerenparticipatie kan hierin bijdragen aan

sociale cohesie door jongeren uit verschillende achtergronden samen te brengen en hen te betrekken bij hun omgeving (Michels, 2011). Dit versterkt hun binding met elkaar en de stad, daarnaast versterkt het ook de representatie van de diverse stadsbevolking. Daarom is het van belang om erachter te komen welke motieven jongeren hebben om wel of niet deel te nemen, zodat participatievormen voor jongeren beter aansluiten op de doelgroep.

In rapporten die participatie onderzoeken is te zien dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen bevolkingsgroepen en regio's, waar vooral leeftijd en opleidingsniveau kenmerkend zijn (Schmeets, 2018; Kriek et al., 2024). Bij politieke participatie is te zien dat jongeren, mensen met een migratieachtergrond, laagopgeleiden en lage inkomens minder deelnemen dan andere groepen. De achterliggende redenen en motivaties van de groepen die minder deelnemen worden verder niet toegelicht in het rapport (Schmeets, 2018). Ander onderzoek stelt dat jongeren minder deelnemen omdat zij niet allemaal bereikt worden of zich aangesproken voelen om actief mee te doen (Jurrius, 2012). Volgens Van Den Berg (2021) moeten beleidsmakers rekening houden met verschillende motivaties van groepen met verschillende achtergronden bij het vormgeven van inclusieve participatievormen. Aangezien er weinig kwalitatief onderzoek naar de motieven achter deze verschillen in deelname gedaan is, is er een gat in de literatuur te vinden met betrekking tot de motivaties van jongeren om maatschappelijk betrokken te zijn (Fernandes et al., 2021). Bestaande literatuur richt zich vaak op volwassenen of jongeren die al deelnemen (Kleistra & Walraven, 2014). Er wordt aangeraden om vervolgonderzoek te richten op een specifieke groep met methoden zoals focusgroepen, om ook niet-deelnemers te spreken en zo een beter beeld te krijgen (Michels, 2011). Zo'n onderzoek zal helpen om te begrijpen hoe overheidsorganisaties jongeren kunnen motiveren om te participeren, aangezien individuele motivatiefactoren van groot belang zijn (Van Eijk & Gascó, 2018).

Een eerder afgerond onderzoek bij de scriptiewerkplaats in Zuidwest omtrent jongerenparticipatie gaat over welke belemmeringen jongeren van de Jeugdraad Moerwijk ervaren in de samenwerking met de gemeente Den Haag, en hoe deze samenwerking verbeterd kan worden (Schoenmakers, 2025). Om hierop door te bouwen, wordt de focus in dit onderzoek gelegd op motivaties in plaats van belemmeringen en een bredere doelgroep, namelijk alle jongeren, ook degenen die nog niet bekend zijn met jeugdleden. Hiermee kan dit onderzoek een waardevolle bijdrage leveren aan de kennis over jongerenparticipatie in achtergestelde

stedelijke gebieden en komt het perspectief en de beleving van jongeren in Den Haag Zuidwest naar voren.

Kortom is het doel van dit onderzoek om inzicht te verkrijgen in hoe jongeren uit de buurt Zuidwest in Den Haag kijken naar participatie en jeugdraden, door hun motivaties in kaart te brengen. Dit is van belang om jeugdraden in Zuidwest te structureren en hiermee jongerenparticipatie te versterken, aangezien op dit moment alleen Moerwijk zijn eigen jeugdraad heeft en de andere wijken niet (*Jeugdraad Moerwijk*, 2025). De verkregen inzichten worden gedeeld met de Gemeente Den Haag, zodat zij uiteindelijk jongerenparticipatie kunnen vormgeven in Zuidwest aan de hand van de motieven van jongeren om wel of niet deel te nemen. De onderzoeksvraag luidt als volgt: ‘Waarom zijn deelnemers van de jeugdraad gemotiveerd om deel te nemen en hoe kunnen niet deelnemers gemotiveerd worden om deel te nemen in Zuidwest?’.

Om bovenstaande onderzoeksvraag te beantwoorden, worden eerst de hoofdconcepten uitgewerkt in een literatuurstudie. Daarvanuit vloeit het theoretisch kader waar vervolgens hypothesen opgesteld worden. Deze worden getest door middel van kwalitatief onderzoek, in de vorm van focusgroepen, wat duidelijk wordt in de methodologie. De bevindingen zullen worden geanalyseerd, waarna de hypothesen worden getoetst. Tot slot volgt de conclusie, waarin de onderzoeksvraag beantwoord wordt en er concrete aanbevelingen worden gedaan voor eventueel vervolgonderzoek en de beleidsmedewerkers van gemeente Den Haag.

2. Literatuurstudie en theoretisch kader

In dit hoofdstuk zal als eerst gekeken worden naar de concepten uit de onderzoeksvraag. Deze worden omschreven, en gespecificeerd aan de hand van bestaande literatuur. Vervolgens wordt er gekeken naar de kennis die al beschikbaar is en wat er nog aangevuld moet worden voor de specifieke casus uit de onderzoeksvraag. In het theoretisch kader worden de verschillende factoren die een impact kunnen hebben op de motivatie van jongeren om deel te nemen uiteengezet. Vanuit deze motivatiefactoren zullen toetsbare hypotheses worden opgesteld, waarna een conceptueel model voor overzicht volgt.

2.1 Burgerparticipatie

Aangezien er meer literatuur over burgerparticipatie te vinden is, zullen wij eerst dit concept uiteenzetten, waarna vervolgens wordt ingezoomd op jongerenparticipatie. Burgerparticipatie betekent dat burgers actief meedenken en meebeslissen over beleid en maatschappelijke kwesties (Van Houwelingen et al., 2014; Arnstein, 1969; De Win, 2019). Dit kan via burgerberaden, lokale initiatieven of door betrokken te worden bij plannen in de gemeente. Het doel van de Nederlandse overheid is om, aan de hand van burgerparticipatie, inwoners meer invloed te geven op besluiten die hen raken en hen te stimuleren om zelf bij te dragen aan hun omgeving (*Ministerie van Algemene Zaken*, 2024). Burgerparticipatie kan dus bijdragen aan de samenleving, maar het is vaak niet volledig representatief of inclusief (Michels, 2011). Terwijl dit wel belangrijk is aangezien deelname aan maatschappelijke en politieke activiteiten verschillende voordelen met zich mee brengt. Politieke voordelen zoals meer draagvlak voor beleid, versterking van de democratie en meer legitimiteit kunnen helpen om de afstand tussen burgers en overheid te verkleinen (Van Houwelingen et al., 2014).

Burgerparticipatie kent drie vormen. Sociale participatie richt zich op het onderhouden van contact met anderen en het bieden van hulp aan mensen in de buurt (Schmeets, 2018). Maatschappelijke participatie draait om actief deelnemen aan de samenleving, bijvoorbeeld via werk, verenigingen of vrijwilligerswerk. Politieke participatie houdt in dat burgers betrokken zijn bij politieke processen, zoals deelnemen aan politieke acties. Bij deze vorm krijgen burgers de mogelijkheid om mee te denken en beslissen over beleid (Van Houwelingen et al., 2014). In dit onderzoek wordt gekeken naar de politieke participatievorm, zodat onderzocht kan worden waarom jongeren gemotiveerd zijn of gemotiveerd kunnen worden om deel te nemen aan bijvoorbeeld een jeugdraad.

Een bekend model over burgerparticipatie is die gecreëerd door Arnstein (1969), hierin betekent burgerparticipatie; burgermacht. Volgens haar betekent het niet alleen meedoen, maar ook echte invloed hebben op beleid en besluitvorming. De ‘ladder of participation’, ontwikkelt in haar theorie, bestaat uit acht niveaus van participatie: Manipulatie, Therapie, Informeren, Consultatie, Geruststellen, Partnerschap, Gedelegeerde macht en Burgercontrole. Bij de onderste vijf niveaus hebben burgers weinig tot geen macht hebben. Echte participatie begint pas vanaf niveau zes, waarbij burgers voldoende middelen en invloed krijgen. De hoogste twee niveaus geven burgers volledige controle over besluitvorming. De politieke vorm van participatie waar in dit onderzoek naar wordt gekeken, ligt bij de niveaus vier, vijf en zes (consultatie-partnerschap). Bij een jeugdraad kan er sprake zijn van een van deze drie niveaus, bij de Haagse jeugdraad is er bijvoorbeeld sprake van partnerschap, de gemeente moet hun adviezen namelijk opnemen in het beleid en een terugkoppeling hierover geven. Bij de jeugdraad Moerwijk is er sprake van geruststellen, hier worden jongeren regelmatig gehoord en krijgen zij meer ruimte om hun standpunten te delen, maar de overheid houdt de uiteindelijke macht. Zij doen formeel gezien mee, maar er is geen sprake van harde afspraken of afhankelijkheid in het veranderen van beleid, waardoor hun invloed beperkt blijft. Als een raad alleen om advies gevraagd wordt, is er sprake van consultatie. In Zuidwest moeten de jeugdleden voor de andere drie wijken, naast Moerwijk, nog worden vormgegeven, waarbij het niveau nog duidelijk moet worden.

2.2 Jongerenparticipatie

In dit onderzoek staat jongerenparticipatie centraal. Dit is een vorm van burgerparticipatie, waarbij het gaat om de betrokkenheid van jongeren in de samenleving. Jongeren vormen een aparte doelgroep omdat zij unieke kenmerken, behoeften en drempels hebben. Afgelopen decennia heeft deze vorm meer aandacht gekregen omdat er verbetering kan plaatsvinden voor deze groep burgers (Fernandes et al., 2021). Zoals jongeren een actievere rol in de samenleving te geven (Jurrius, 2012). Dit kan plaatsvinden binnen de politiek, via vrijwilligerswerk, door middel van maatschappelijke stages of door bij te dragen binnen een vereniging (*Nederlands Jeugdinstituut*, 2024). Het stelt jongeren in staat om mee te denken en verantwoordelijkheid te dragen, waardoor ze invloed krijgen op hun omgeving en beleid dat hen aangaat. Het belang van jongerenparticipatie wordt breed erkend, aangezien het niet alleen kan leiden tot persoonlijke groei en sociale cohesie, maar ook bijdraagt aan democratische legitimiteit en beleidsvorming dat beter aansluit bij jongeren (Michels, 2011; Lalitha, 2023).

Omdat jongerenparticipatie een vorm van burgerparticipatie is, biedt de algemene literatuur over burgerparticipatie waardevolle theorieën en modellen die als uitgangspunt kunnen dienen voor het onderzoeken en analyseren van jongerenparticipatie. Deze kunnen worden aangevuld door literatuur gericht op jongerenparticipatie om tot een strak theoretisch kader te komen. In dit onderzoek wordt aangehouden dat jongeren tussen de 16 en 27 jaar in leeftijd zijn, omdat andere bronnen en onderzoeken dit ook aanhouden (*Jongerenpunt070*, 2025; *Nederlands Jeugdinstituut*, z.d.; *Ministerie van VWS*, 2024). Daarnaast geeft dit ruimte om verschillende groepen te spreken binnen deze leeftijden, sommigen zullen nog op school zitten en thuis wonen terwijl anderen al werken en op zichzelf wonen. Zo hebben zij naar verwachting verschillende vrijetijdsbesteding, meningen over participatie en motivaties om wel of niet deel te nemen.

2.3 Jongerenparticipatie in Den Haag Zuidwest

In de gemeente Den Haag kunnen bewoners actief participeren aan de hand van de volgende initiatieven: ‘De wijkagenda’, ‘De omgevingsvisie’, ‘Projecten’, ‘Het wijkbudget’, ‘Doe mee’ en bewonersinitiatieven (*Gemeente Den Haag*, 2024b). De laatste jaren is er meer aandacht voor de regio Zuidwest waardoor onder andere participatie wordt gestimuleerd. Zo komt er meer ruimte voor initiatieven van de inwoners, krijgen zij meer invloed bij de besluitvorming en word het institutioneel vertrouwen hopelijk versterkt (Schaapman & Van Zanen, 2023). Mensen die betrokken zijn in hun buurt hebben namelijk meer vertrouwen in de overheid (Den Ridder & Dekker, 2016). Voor jongeren in het speciaal, word er extra gedaan in het onderwijs, daarnaast bestaat de jeugdraad Moerwijk en zijn er ontmoetingsplaatsen zoals ‘Jongerenpunt070 Zuidwest’ en ‘Jongerenhub Block33’. Er was ook een jeugdraad Zuidwest, maar deze is door onduidelijke redenen gestagneerd.

Aangezien jongerenparticipatie in veel vormen komt en de focus wordt gelegd op politieke participatie, wordt dat verder geconcretiseerd naar jeugdraden. Eén van de doelen uit het uitvoeringsprogramma Zuidwest van de gemeente is namelijk om jongerenparticipatie in deze regio te versterken en structureel vorm te geven aan de hand van jeugdraden, door bijvoorbeeld in elke wijk een jeugdraad te realiseren (*Rechtspraak*, 2023). Jeugdraden spelen een cruciale rol in het versterken van politieke jongerenparticipatie, ze bieden jongeren een stem in beleidsvorming en stimuleren hun maatschappelijke betrokkenheid (Feringa, 2013).

2.4 Motivatiefactoren bij jongerenparticipatie

Motivatie is de kracht die ons aanzet tot actie en bepaalt waarom we bepaald gedrag vertonen. Het omvat zowel interne drijfveren (zoals passie, interesse of plichtsgevoel) als externe prikkels (zoals beloningen) die ons stimuleren om een doel na te streven of een bepaalde handeling uit te voeren (Hermans, 1967). Uit de methodiekb beschrijving van de Jeugdraad Moerwijk wordt duidelijk wat hun strategieën en methodes zijn om een jeugdraad op te richten en te begeleiden (*Jeugdraad Moerwijk*, z.d.). Dit kan als een praktisch houvast dienen voor de gemeente om jeugdleden te structureren, alleen mist er belangrijke informatie over hoe deelnemers gemotiveerd zijn en niet-deelnemers gemotiveerd kunnen worden. Dit komt doordat er een gat in de literatuur is te vinden met betrekking tot de motivatie van jongeren om maatschappelijk betrokken te zijn (Fernandes et al., 2021). Er is namelijk al wel onderzoek gedaan naar jongerenparticipatie en ook in een stedelijke context, maar weinig kwalitatief onderzoek wat de motivaties van de jongeren achterhaalt, al helemaal in de specifieke context van jongeren die niet al eerder hebben deelgenomen.

Als jongeren eenmaal participeren, vinden zij dit vaak leuk en gaan ze hier mee door, vooral wanneer de activiteiten die zij doen en eventueel de beloning die zij daarvoor krijgen goed aansluiten bij hun motivatie (Van den Bosch & Boss, 2009). Om erachter te komen hoe jongeren gemotiveerd worden om in eerste instantie deel te nemen en door welke factoren zij blijven participeren, moeten eerst de verschillende vormen van motivatie uiteengezet worden. Dit kan aan de hand van motivatietheorieën, zoals de ‘self determination theory’ (SDT). Deze motivatietheorie gaat ervan uit dat mensen van nature de neiging hebben om actief, nieuwsgierig en gericht op groei te zijn, maar dat deze positieve eigenschappen sterk afhangen van de sociale context waarin zij zich bevinden (Ryan & Deci, 2000). Mensen zouden drie basisbehoeften hebben, competentie, autonomie en verbinding, en wanneer deze vervuld worden leiden ze tot meer intrinsieke motivatie en daarmee betrokkenheid. In tegenstelling tot intrinsieke motivatie, komt extrinsieke motivatie niet altijd vanuit de persoon zelf (Ryan & Deci, 2000). Het draait om een resultaat buiten jezelf te bereiken, zoals het krijgen van een beloning of goedkeuring van anderen of het voorkomen van straf. Omdat het van buitenaf komt is deze vorm minder duurzaam, maar het kan nog steeds helpen om motivatie aan te wakkeren. Uit eerder onderzoek naar motieven van jongeren om te participeren komt dat extrinsieke motivatie vooral wordt verkregen door beloningen en intrinsieke motivatie vooral door plichtsgevoel en pleziergevoel (Van den Bosch & Boss, 2009).

De SDT kan inzicht bieden in hoe omgevingen motivaties beïnvloeden voor duurzame motivatie en groei. Het model biedt een duidelijk en praktisch toepasbaar overzicht van wat motivatie inhoudt, waarom mensen gemotiveerd zijn en hoe motivatie tot stand komt (Van Den Broeck et al., 2009). Het CLEAR-model van Lowndes et. al (2006), kan een toevoeging op deze theorie bieden aangezien het helpt te begrijpen waarom mensen wel of niet participeren. Het kijkt expliciet naar het stimuleren van burgerparticipatie en kan daarom de SDT ondersteunen. Volgens dit model zijn er hiervoor vijf voorwaarden die onder de drie basisbehoeften ingedeeld kunnen worden om zo de theorieën over motivatie en participatie te bundelen (Lowndes et al., 2006).

Samengevat kan motivatie opgedeeld worden in intrinsieke en extrinsieke motivatie. Bij intrinsieke motivatie is het belangrijk dat de drie basisbehoeften van de SDT vervuld worden, het CLEAR-model van Lowndes en ook plichtsgevoel en pleziergevoel, zullen hieronder worden ingedeeld. Terwijl extrinsieke motivatie dus van buitenaf komt, voornamelijk door beloningen. Motivatie is dynamisch en veranderlijk, organisaties moeten hierop kunnen inspelen om jongeren te betrekken bij participatie (Van den Bosch & Boss, 2009). Daarom is het belangrijk om uit te werken welke variabelen de intrinsieke en extrinsieke motivatie, kunnen versterken en deze toe te passen op de casus jongeren in Zuidwest. Om te toetsen of deze daadwerkelijk invloed hebben op de motivatie om wel of niet deel te nemen, zullen de basisbehoeften van de SDT en de voorwaarden van het CLEAR-model uiteengezet worden en samen met de variabelen herleid tot toetsbare hypotheses.

2.4.1 Intrinsieke motivatie: competentie

Competentie is de eerste van de drie basisbehoeften die vervuld moet worden om intrinsieke motivatie te stimuleren om zo deelname te kunnen stimuleren. Het omvat de behoefte om je competent en effectief te voelen in wat je doet, volgens de SDT (Ryan & Deci, 2000). Dit wordt ondersteund door heldere doelen, haalbare uitdagingen en constructieve feedback. Het CLEAR-model vult aan dat het van belang is om jongeren actief om hun mening te vragen en dat ze het gevoel hebben dat het systeem waar ze invloed op willen uitoefenen ook daadwerkelijk reageert (Lowndes et al., 2006). Uit eerder onderzoek bleek dat wanneer mensen positieve feedback kregen op hun prestaties, hun innerlijke motivatie om door te gaan toenam (Deci, 1975). Negatieve feedback had daarentegen een remmend effect. Vervolgstudies lieten zien dat dit effect vooral te verklaren is door de mate waarin mensen zich competent voelden tijdens het uitvoeren van de taak (Vallerand & Reid, 1984). Een jeugdraad waar jongeren

constructieve positieve feedback ontvangen kan dus bevorderend werken voor het vervullen van de eerste basisbehoefte en daarmee hun motivatie om te blijven participeren.

Om niet deelnemers te motiveren om in eerste instantie deel te nemen is het belangrijk om te kijken naar de context van Zuidwest. Uit onderzoek blijkt dat lager opgeleiden en jongeren met een allochtone afkomst minder participeren (Steketee et al., 2005). Ook ontbreekt de steun voor jeugdinitiatieven vaak in steden met weinig middelen of betrokkenheid (Balsano, 2005). Dit is een belangrijk aandachtspunt in Den Haag Zuidwest, aangezien jongeren hier lager opgeleid zijn, een overgroot deel van autochtone afkomst is en zij minder kansen hebben, waardoor zij eerder op het slechte pad belanden en niet betrokken zijn in de politiek (Schaapman & Van Zanen, 2023). Om hen te kunnen betrekken, is het belangrijk dat ze inzien dat hun bijdrage waardevol is, omdat ze vaak denken onvoldoende kennis te hebben om deel te nemen (IPLO, z.d.). Ook hebben verschillende sociodemografische groepen verschillende drempels en motivaties om te participeren (Van den Berg, 2021). Factoren zoals goede begeleiding, ondersteuning en investeringen in maatschappelijke structuren kunnen bijdragen aan de betrokkenheid van jongeren (Balsano, 2005). Goed gestructureerde instellingen voor participatie stimuleren namelijk burgerbetrokkenheid (Fung, 2003). Zo kunnen goed gestructureerde jeugdraden met voldoende ondersteuning haalbare uitdagingen en heldere doelen opzetten. Hierbij is het belangrijk dat jongeren goed worden begeleid bij hun rol binnen de raad, dat zij inspraak krijgen, dat hun bijdrage leidt tot resultaten en er regelmatig ruimte is voor reflectie en positieve feedback, zodat jongeren die beginnen met deelnemen zich competent voelen in de jeugdraad.

Om competentie te vervullen, zodat intrinsieke motivatie gestimuleerd wordt, is het dus van belang dat jongeren eerst een platform krijgen waarop zij dit kunnen doen. Met genoeg middelen en actieve ondersteuning komen zij terecht op een plek met heldere doelen, haalbare uitdagingen en die ook op hen reageert. Deelnemers van de jeugdraad worden ondersteund door het regelmatig ontvangen van positieve, constructieve feedback om de motivatie te behouden en versterken. Terwijl niet-deelnemers aangetrokken worden om deel te nemen doordat zij zien dat de jeugdraad goed gestructureerd en voldoende ondersteund is, waardoor de behoefte voor competentie vervuld kan worden. Hieruit volgen de eerste hypotheses:

Hypothese 1a: Deelnemers zijn gemotiveerd om te blijven deelnemen in de jeugdraad, omdat zij ondersteund worden door het ontvangen van positieve constructieve feedback.

Hypothese 1b: Niet-deelnemers worden gemotiveerd om deel te nemen wanneer zij zien dat de jeugdraad goed gestructureerd is, met heldere doelen, voldoende begeleiding en ruimte voor invloed.

2.4.2 Intrinsieke motivatie: autonomie

Autonomie is de tweede behoefte die volgens het SDT ondersteund moet worden om deelname te stimuleren. Het is belangrijk dat iemands gedrag als vrij en zelfgekozen wordt ervaren, dit kan door ze keuzevrijheid en inspraak te bieden en daarnaast hun gevoelens te erkennen (Ryan & Deci, 2000). Het CLEAR-model vult aan dat jongeren moeten kunnen deelnemen en daartoe in staat worden gesteld (Lowndes et al., 2006). Dit begint bij het bieden van een platform waar jongeren ondersteund en gehoord worden, zoals in vorig punt uiteen is gezet. Vervolgens moet er worden nagegaan wat jongeren nodig hebben om gemotiveerd te worden om deel te nemen, zodat hun gevoelens erkent worden en zij daadwerkelijk in staat gesteld worden om te participeren.

Uit onderzoek blijkt dat jongeren voornamelijk gemotiveerd worden door redenen zoals het verkrijgen van sociale erkenning en persoonlijke ontwikkeling (Fernandes et al., 2021). Dit suggereert dat jongeren vooral deelnemen aan burgerparticipatie om hun eigen belangen en groei te bevorderen. Daarom zal het helpen om jongeren met verschillende belangen en waarden te stimuleren om deel te nemen door verschillende voordelen te benoemen in de promotie van jongerenparticipatie (Vermeer, 2012). Zo wordt niet alleen de groep aangesproken die het voor sociale redenen doet, maar ook de groepen die meer gevoelig zijn voor de persoonlijke voordelen van participatie, zoals verbeterde toekomstkansen.

Om jongeren te trekken, die normaal minder kansen hebben en minder betrokken zijn, is het belangrijk om, naast voldoende ondersteuning, deze groep te laten zien wat deelname voor hen kan betekenen. Door toekomstkansen en meerwaarde voor het individu, zoals ontwikkeling, te benadrukken worden zij sneller gemotiveerd. Daarnaast is de jeugdraad vrijblijvend, wat het gevoel van autonomie versterkt, omdat zij keuzevrijheid ervaren. Ook blijven deelnemers gemotiveerd door de blijvende groeimogelijkheden die het met zich mee brengt. De jeugdraad biedt namelijk regelmatig trainingen om vaardigheden te ontwikkelen en helpt daarnaast met het opbouwen van een waardevol netwerk in de omgeving (*Jeugdraad Moerwijk, z.d.*). Hieruit komen de volgende hypothesen:

Hypothese 2a: Deelnemers zijn gemotiveerd om te blijven deelnemen in de jeugdraad door de groeimogelijkheden, zoals trainingen en een netwerk, die het met zich meebrengt.

Hypothese 2b: Niet-deelnemers worden gemotiveerd om deel te nemen in de jeugdraad door de keuzevrijheid en ontwikkelkansen die het met zich meebrengt.

2.4.3 Intrinsieke motivatie: verbinding

Verbinding is de derde behoefte vanuit de SDT, het is de behoefte aan sociale verbondenheid, erkenning, en betekenisvolle relaties (Ryan & Deci, 2000). Deze wordt vervuld door empathie, betrokkenheid en veiligheid in sociale contexten. Het CLEAR-model vult aan dat het belangrijk is dat jongeren zich ergens onderdeel van voelen (Lowndes et al., 2006). Als de mensen of activiteiten aansluiten bij voorkeuren en interesses, komt hier ook het pleziergevoel uit, wat belangrijk is om gemotiveerd en betrokken te blijven (Van den Bosch & Boss, 2009). Zo is te zien dat jongeren die al ergens aan deelnemen, vaker bereid zijn om op andere manieren of in de toekomst nog eens te participeren (Vermeer, 2012). Ook is gebleken dat jongeren sneller participeren als het kortlopende projecten zijn waarin zij met leeftijdsgenoten kunnen samenwerken.

Om jongerenparticipatie te bevorderen, is het dus belangrijk jongeren in contact te brengen met laagdrempelige vormen van participatie. Zo is het makkelijker om een bredere groep kennis te laten maken met de mensen en activiteiten van de jeugdraad, wat hun vervolgens kan motiveren om deel te nemen als dit aansluit bij hun interesses. Jeugdleden hebben vaak een kernteam en daaromheen jongeren die af en toe specifieke taken uitvoeren (*Jeugdraad Moerwijk*, z.d.). Laagdrempelige vormen van participatie zoals deze taken bij projecten, moeten meer gepromoot worden, bijvoorbeeld door te flyeren. Vooral de initiatieven op wijkniveau in plaats van stedelijk of landelijk, omdat dit ook laagdrempeliger is en meer inspeelt op het vinden van verbinding met de jongeren. Ook is het belangrijk dat de jeugdraad een veilige plek kan zijn, waar deelnemers worden betrokken en erkent en waar zij waardevolle relaties op kunnen bouwen. Hieruit komen de volgende hypothesen:

Hypothese 3a: Deelnemers zijn gemotiveerd om te blijven deelnemen aan de jeugdraad doordat het een veilige plek is, waar zij betrokken en erkent worden.

Hypothese 3b: Niet-deelnemers worden gemotiveerd om deel te nemen aan de jeugdraad door laagdrempelige vormen van participatie, zoals een kortlopend project in de wijk.

2.4.4 Extrinsieke motivatie

Extrinsieke motivatie komt van buitenaf, hier worden jongeren gemotiveerd door beloningen (Van den Bosch & Boss, 2009). Beloningen kunnen in de vorm van geld, cadeaubonnen of andere spullen gezien worden, maar ze kunnen ook minder tastbaar zijn. Zo kan participatie gezien worden als een kans om nuttige ervaring, contacten of carrièremogelijkheden op te doen. Volgens de SDT kunnen extrinsieke motivaties (bijvoorbeeld werk doen voor een beloning) toch vanuit iemands intrinsieke motivaties komen door de waarde van het werk te gaan inzien (Ryan & Deci, 2000). Dit hangt alleen af van de drie basisbehoeften die eerder uiteen zijn gezet. Hoe beter deze behoeften worden vervuld in de sociale omgeving, zoals in de jeugdraad, hoe meer mensen het werk vrijwillig uitvoeren. Dit leidt tot het behouden van de betrokkenheid, ook als deelnemen in eerste instantie niet vanuit de intrinsieke waarden van iemand komt. Daarom is het belangrijk dat de jeugdraad autonomie, competentie en verbondenheid ondersteund, zodat deelnemers gemotiveerd blijven om te participeren.

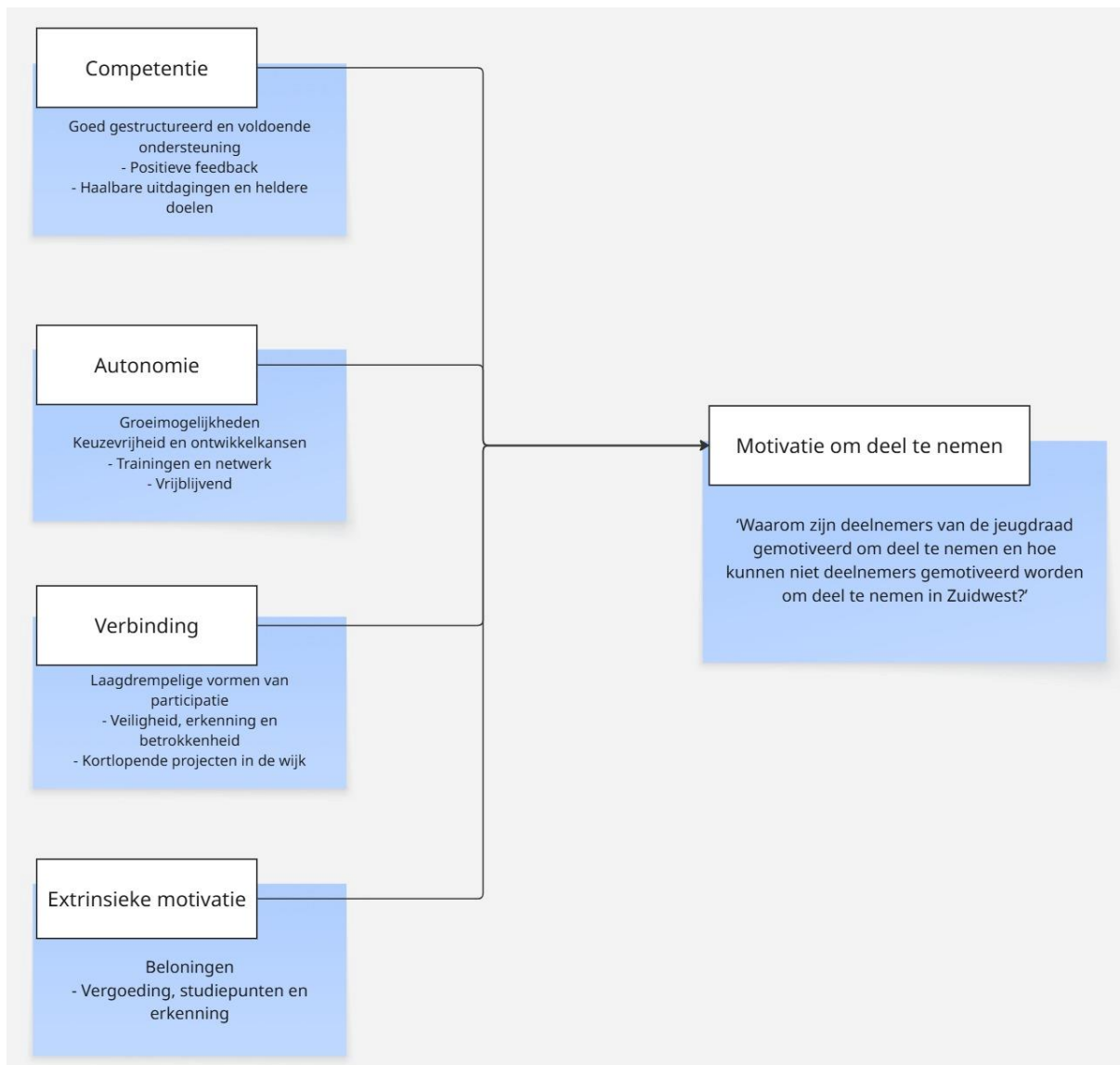
Toch kan er ingespeeld worden op extrinsieke motivatie, om jongeren die misschien nog geen affiniteit met jeugdraden hebben, kennis te laten maken met een jeugdraad. Veel jongeren richten zich voornamelijk op hun eigen ontwikkeling en voelen zich minder betrokken bij hun omgeving (IPLO, z.d.). Hun motivatie verschuift voortdurend door veranderingen in hun interesses, normen en waarden. Dus beginnen zij vaak met participeren door extrinsieke prikkels en blijven ze uiteindelijk participeren door intrinsieke motivatie. Extrinsieke prikkels die ingezet kunnen worden zijn bijvoorbeeld: een vergoeding, cadeaubon of waardevolle ervaring (Van den Broeck et al., 2009). Bij vrijwillige deelname kan dit ook bestaan uit studiepunten, contacten of erkenning die kunnen helpen bij de studie of beginnende carrière. Deze zijn vooral voor jongeren interessant. Met het inzetten van een beloning kunnen jongeren dus gestimuleerd worden om deel te nemen. Er is dus ook een kans dat de deelnemers door een beloning zijn begonnen bij de jeugdraad en zijn gebleven door intrinsieke motivatie. Hieruit volgen de laatste hypothesen:

Hypothese 4a: Deelnemers waren in eerste instantie gemotiveerd om deel te nemen door de beloning(en) die zij ontvingen.

Hypothese 4b: Niet-deelnemers worden gemotiveerd om deel te nemen door de beloning(en) die het met zich mee brengt, zoals een vergoeding, studiepunten of erkenning.

2.5 Conceptueel model

Het onderzoek ziet er schematisch als volgt uit:

Figuur 1: Conceptueel model

3. Methodologie

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe het onderzoek is opgezet en uitgevoerd om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Eerst wordt in het onderzoeksdesign het type onderzoek uiteengezet met daarin een onderbouwing van de dataverzamelingsmethode en selectie van de casus en respondenten. Vervolgens wordt in het onderzoeksverloop uitgelegd hoe het in de praktijk heeft uitgedraaid. In de operationalisatie is te zien hoe de concepten en variabelen uit het theoretisch kader omgezet zijn naar concrete indicatoren en meetbaar zijn gemaakt. Tot slot wordt er gereflecteerd op de onderzoeksaanpak door de validiteit en betrouwbaarheid te bespreken.

3.1 Onderzoeksdesign

Dit onderzoek is deductief van aard; op basis van bestaande theorieën over motivatie en participatie, zoals de SDT en het CLEAR-model, zijn er voorafgaand hypothesen opgesteld (Neuman, 2013). Door deze aanpak kunnen theorieën toegepast worden op de specifieke casus en wordt er getoetst of de motivatiefactoren die in de literatuur zijn vastgesteld, ook terugkomen bij jongeren in een stedelijke, kwetsbare wijk. Zo kan er doelgericht data verzameld worden, aangezien er al veel bekend is over motivatie en participatie in andere contexten, en kunnen de hypothesen uiteindelijk bevestigd of verworpen worden. Dit kan zorgen voor nieuwe inzichten die de theorieën aanvullen of het kan de toepasbaarheid van de theorieën bevestigen.

Daarnaast heeft het onderzoek een praktische toepassing aangezien het evalueert waarom jongeren wel of niet deelnemen en bijdraagt aan aanbevelingen voor beleidsverbetering (Neuman, 2013). Ook is het verklarend, want het gaat na hoe de motivaties samenhangen met deelname aan een jeugdraad. En het kan beschreven worden als een casestudy, omdat er een diepgaand inzicht van één specifieke casus verkregen wordt, de focus ligt namelijk op de onderzoeksregio Den Haag Zuidwest. Omdat de data op één moment in de tijd verzameld wordt, is het onderzoek cross-sectioneel.

3.1.1 Dataverzamelingsmethode

Om uiteindelijk de hypothesen te kunnen toetsen is er gekozen voor een kwalitatieve methode van dataverzameling. Deze methode maakt het namelijk mogelijk om de belevingswereld en motieven van jongeren diepgaand te onderzoeken (Merkus, 2022). De nadruk hierin ligt op het verkrijgen van inzicht in hoe jongeren participatie ervaren, hoe zij de jeugdraad in hun wijk voor zich zien en voornamelijk wat hen motiveert om wel of niet deel te nemen. Focusgroepen

bieden hierin ruimte voor interactie tussen deelnemers, waardoor gezien kan worden hoe zij elkaars perspectieven aanvullen of juist uitdagen (Neuman, 2013). Dit is belangrijk om te zien hoe jongeren elkaar beïnvloeden en om meer inzicht te krijgen in gedeelde en conflicterende motieven. Dataverzameling aan de hand van focusgroepen als interviewtechniek, kan dus voor diepere inzichten in de motieven achter gedrag zorgen en is daarom relevant voor de onderzoeksdoelstelling.

Daarnaast kan het voor jongeren, vooral uit kwetsbare wijken zoals Den Haag Zuidwest, vaak toegankelijker en informeler zijn dan een individueel interview, waardoor het makkelijker is om hun mening te horen. De groepen bestaan vaak uit zes tot tien respondenten en zullen homogeen zijn, dat betekent dat de respondenten in de groep dezelfde kenmerken hebben (Swaen, 2023). De ene groep komt bijvoorbeeld allemaal uit dezelfde klas, terwijl de tweede groep allemaal in dezelfde jeugdraad zit. Dit kan het organiseren van de groepen succesvoller maken, omdat zij zich waarschijnlijk op dezelfde plek bevinden. Ook kan het de groepsdynamieken van de verschillende homogene groepen blootleggen, zoals de botsende percepties of aannames die relevant zijn voor hun motivatie om te participeren.

De gegevens zullen verzameld worden aan de hand van een themalijst met kernvragen en thema's, de focusgroepen en gesprekken zijn dus semigestructureerd. De themalijsten voor deelnemers en niet-deelnemers omvatten dezelfde thema's, maar verschillen in de vraagstelling, omdat verwacht wordt dat de focusgroep met deelnemers dieper in kan gaan op hoe zij participeren en hoe de jeugdraad hen motiveert dan niet-deelnemers. Daarnaast kan er bijgestuurd worden of doorvraagtechnieken gebruikt worden. Ook kan er naast de onderzoeker/moderator een tweede persoon bij zijn om extra te observeren.

3.1.2 Casusselectie en selectie van respondenten

Het onderzoek speelt zich af in de regio Den Haag Zuidwest, een gebied dat wordt aangemerkt als aandachtsgebied vanwege de sociaaleconomische uitdagingen, lage betrokkenheid en de ondervertegenwoordiging van jongeren in burgerparticipatievormen (Schaapman & Van Zanen, 2023). Deze casus komt mede door het 'Nationaal Programma Zuidwest', het is namelijk een interessante onderzoeksregio omdat er veel projecten zijn opgezet omdat het aangewezen is als aandachtsgebied, en de samenwerking met de Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest, daarvanuit is het onderbelichte thema gekomen. De casus die in dit onderzoek centraal staat is dan ook jongerenparticipatie in Den Haag Zuidwest, met een specifieke focus op zowel de bestaande jeugdleden als de bredere groep jongeren die (nog) niet betrokken is.

De steekproef bestaat uit jongeren van tussen de 16 en 27 jaar in leeftijd (dit sluit aan bij de conceptualisatie uit het theoretisch kader) die wonen in de regio, zowel deelnemers als niet-deelnemers van een raad. Deelnemers zijn de jongeren die mee werkte aan de jeugdraad Zuidwest en ook jongeren uit de Haagse jeugdraad of soortgelijke jeugdraden. Zij organiseren projecten, vertegenwoordigen hun achterban en zetten zich met enthousiasme in voor hun wijk of gemeenschap. Niet-deelnemers zijn de jongeren van 16-27 jaar, die wonen in Den Haag Zuidwest en niet deelnemen in een raad. Zij zijn niet betrokken bij politieke processen en hebben daardoor ook geen directe invloed op beleid en hun omgeving (Van Houwelingen et al., 2014). Er is dus geen partnerschap tussen hen en de overheid (Arnstein, 1969). Deze jongeren worden geworven via wijkcentra, MBO scholen, verenigingen en jongerenwerkers uit de regio. Ook wordt ingezet op een sneeuwbalsteekproef; respondenten verwijzen anderen uit hun netwerk door of zorgen dat zij aansluiten bij een focusgroep. Op deze manier wordt een diverse groep jongeren bereikt die ondervertegenwoordigd is en inzicht kan geven in hun motivaties en waarom zij (nog) niet deelnemen.

Het is belangrijk om beiden te spreken aangezien dit een beeld geeft waarom deelnemers gemotiveerd zijn om te participeren in de jeugdraad en hoe niet-deelnemers hier gemotiveerd voor kunnen worden. Door het vergelijken van de perspectieven van zowel deelnemers als niet-deelnemers aan de jeugdraad, kunnen de vooraf opgestelde hypothesen getoetst worden en draagt het onderzoek bij aan een breder begrip van jongerenparticipatie in een stedelijke en sociaaleconomisch kwetsbare context. Het afleggen van minstens 4 focusgroepen is voldoende om diverse groepen te horen, zoals de deelnemers en niet-deelnemers, jongeren uit de verschillende buurten (Moerwijk, Morgenstond en Bouwlust en Vrederust) en jongeren die uit verschillende leeftijdsgroepen komen, zij kunnen namelijk verschillende ervaringen hebben.

3.2 Onderzoeksverloop

Het onderzoek startte met een literatuurstudie en het opstellen van de onderzoeksvraag. Via de Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest kwam er contact met een stakeholder: de projectleider van de Jeugdraden van de gemeente Den Haag. Hieruit kwam ook een richtlijn voor de casus en het thema van het onderzoek. Vervolgens werd de kwalitatieve onderzoeksofzet uiteengezet, waarbij jongeren tussen de 16 en 27 jaar uit Zuidwest werden gevraagd voor focusgroepen. Uiteindelijk zijn zes focusgroepen gehouden, bij een deel van deze focusgroepen was de stakeholder aanwezig als observator en om de jongeren op de hoogte te stellen van zijn plan voor de jeugdraden in Zuidwest.

Aanvankelijk was het doel om minstens vier focusgroepen te organiseren met 6-10 jongeren (16–27 jaar) uit Den Haag Zuidwest, zowel deelnemers als niet-deelnemers aan een jeugdraad. In de praktijk bleek het werven van groepen jongeren uit deze specifieke regio echter uitdagend, onder andere vanwege tijd en bereikbaarheid. Sommigen focusgroepen vonden daardoor in een kleinere of grotere groepssetting plaats, deze worden nog steeds beschouwd als een focusgroep, omdat er sprake was van interactie en reflectie op elkaars ervaringen. Daarnaast komen deelnemers uit een raad en studenten van een school en leeftijdsgroep niet allemaal uit dezelfde wijk, ook al studeren ze er wel of zijn ze in de buurt betrokken. Daarom is besloten om de selectie iets te verruimen en ook jongeren uit andere delen van Den Haag te betrekken. Daarnaast is er één interview gehouden met de begeleider van de Haagse jeugdraad en één informeel gesprek gevoerd met een jongerenwerker om aanvullende inzichten te verkrijgen. Deze extra verzamelde data zijn gebruikt ter verrijking van de focusgroepdata, om ook een respondent vanuit Morgenstond en nog een raad te spreken.

De focusgroepsgesprekken en het interview zijn opgenomen en getranscribeerd om vervolgens te kunnen coderen en analyseren aan de hand van een thema-analyse dat op zoek gaat naar terugkerende thema's en patronen in de data door te coderen (Merkus, 2022). Op basis van de bevindingen zijn uiteindelijk nieuwe theoretische inzichten ontwikkeld of bestaande theorieën aangevuld. Het informele gesprek is niet opgenomen, maar er zijn tijdens het gesprek uitgebreide aantekeningen gemaakt. Bij alle gesprekken zijn de themalijsten (zie bijlagen) als uitgangspunt gevolgd, maar was er ruimte voor doorvragen en werd de discussie begeleid door de moderator omdat de groepen zo erg van elkaar verschillen. In onderstaande tabel is een overzicht van de respondenten te zien.

Type dataverzameling	Respondenten
Focusgroep 1***	Jeugdhonk 'Ons Pandje': 21 jongeren van 16-23 jaar, allemaal uit Vrederust.
Focusgroep 2*	Centrale Studenten Raad ROC Mondriaan: 11 jongeren/deelnemers van 18-26 jaar, waarvan 3 uit de buurt van Zuidwest (waarvan één aan de ROC Tinwerf studeert).
Focusgroep 3***	Jongerenvereniging van de moskee 'Ahi Evran': 3 jongerenbegeleiders van 21-22 jaar, allemaal uit Bouwlust.

Focusgroep 4***	ROC Mondriaan Meppelweg: 9 voortrajectstudenten van 16-20 jaar, waarvan één uit Moerwijk.
Focusgroep 5*	ROC Mondriaan Meppelweg: 6 studenten van 16-19 jaar.
Focusgroep 6	ROC Mondriaan Meppelweg: 6 taalstudenten van 18-27 jaar, waarvan één uit Moerwijk.
Interview**	Haagse jeugdraad: de begeleider (deelnemers zijn 9 jongeren van 16-24 jaar, waarvan één uit Moerwijk).
Informeel gesprek	Jongerenmedewerker/voormalig jongerenambassadeur uit Den Haag van 23 jaar en een jongen uit Morgenstond van zijn talentengroep van 14 jaar.

Tabel 1: Informatie en overzicht van respondenten

*stakeholder aanwezig als observator **georganiseerd door stakeholder ***stakeholder zowel georganiseerd als aanwezig

3.3 Operationalisatie

De concepten en variabelen uit het theoretisch kader en de hypothesen (autonomie, competentie, verbinding en extrinsieke motivatie) worden meetbaar gemaakt door middel van indicatoren. Deze zijn namelijk van belang voor het begrijpen van de motivatiefactoren achter het wel of niet deelnemen aan een jeugdraad. Zo wordt uitgezocht wat deelname positief kan beïnvloeden, waardoor jeugdleden hiernaar gevormd kunnen worden en participatie gestimuleerd kan worden. Dit dient dus als de basis voor de datacollectie en het verdere onderzoek, de concepten zijn overzichtelijk in onderstaande topiclijst geplaatst. Onder ‘concept’ staan de centrale concepten uit de vier hypothesen, daarnaast komen de kenmerken en een koppeling van de hypothesen met verschillende variabelen voor zowel deelnemers als niet-deelnemers. Deze worden meetbaar gemaakt met indicatoren en vertaald naar vragen.

Concept	Kenmerken/variabelen	Indicatoren/vragen
Intrinsieke motivatie: autonomie	Goed gestructureerd en voldoende ondersteuning - Positieve feedback - Haalbare uitdagingen en heldere doelen	- Als je terug denkt aan een moment waarop je positieve constructieve feedback kreeg (binnen de jeugdraad), wat deed dit met je motivatie om betrokken te blijven? - ... dit is een voorbeeld van een uitdaging en het doel van een jeugdraad, nu duidelijk

		is wat zij willen bereiken, zouden jullie hier aan mee werken en waarom?
Intrinsieke motivatie: competentie	Groeimogelijkheden, keuzevrijheid en ontwikkelkansen - Trainingen en netwerk - Vrijblijvend	- Wat is het meest waardevol voor je geweest sinds deelname aan de jeugdraad? - Wat voor trainingen zou je graag nog krijgen of vaardigheden leren bij een jeugdraad? - In hoeverre zou het jullie motiveren om deel te nemen aan een jeugdraad als het een waardevol netwerk biedt? - Zou een jeugdraad vrijblijvend moeten zijn of zou je ook deelnemen als je er voor een bepaalde tijd verplicht aanwezig moet zijn en waarom?
Intrinsieke motivatie: verbinding	Laagdrempelige vormen van participatie - Veiligheid, erkenning en betrokkenheid - Kortlopende projecten in de wijk	- Wat maakt de jeugdraad een veilige plek voor jou om je mening te laten horen? - Heb je ook het gevoel dat je betrokken wordt en invloed hebt op wat er gebeurt en wat doet dit met jouw motivatie? - Wat zou het makkelijker maken voor jou of leeftijdsgenoten om mee te doen met een jeugdraad? - Hoe zouden jullie een jeugdraad vormgeven, om daarin te willen deelnemen? - Hoelang en waar zou een project moeten zijn om hieraan deel te nemen voor jullie?
Extrinsieke motivatie	Beloningen - Vergoeding, studiepunten en erkenning	- Hoe zijn jullie bij de jeugdraad gekomen en waardoor zijn jullie begonnen met deelnemen? - Was er iets zoals een vergoeding, erkenning of studievoordeel dat mee speelde in de beslissing om deel te nemen? - In hoeverre zou een vergoeding jullie motiveren om te participeren in de

		jeugdraad en hoe zien jullie deze voor je (hoe hoog/hoe vaak)? - Wat zou je over de streep trekken om deel te nemen (bv. vergoeding, studiepunten, erkenning of iets anders)?
--	--	---

Tabel 2: Operationalisatietabel

3.4 Reflectie

In dit stuk wordt gereflecteerd op de kwaliteit en geloofwaardigheid van het onderzoek naar de motivatiefactoren van jongeren om te participeren. Betrouwbaarheid verwijst naar de consistentie en reproduceerbaarheid van je resultaten (Neuman, 2013). De interne betrouwbaarheid is gewaarborgd door de antwoorden van de participanten op een consistente manier te verzamelen en analyseren. Dit is gedaan voor alle gesprekken behalve het informele gesprek, omdat deze als een verrijking op de focusgroepdata dient. De externe betrouwbaarheid houdt in dat als dezelfde focusgroepen worden uitgevoerd, vergelijkbare resultaten verkregen worden. Door de gestructureerde aanpak met een vooraf opgestelde topiclijst en codetabel wordt ervoor gezorgd dat het onderzoek replicateerbaar is, maar aangezien elk groepsgesprek anders is, is de replicateerbaarheid moeilijk te garanderen.

Validiteit gaat over de geldigheid en nauwkeurigheid van je resultaten (Neuman, 2013). Het is belangrijk dat er gemeten wordt wat er daadwerkelijk gemeten moet worden voor het onderzoek. De interne validiteit wordt gewaarborgd als de bevindingen een correcte weergave van de meningen van jongeren over participatie/jeugdraden zijn. Focusgroepen geven inzicht in hoe en waarom mensen ergens over denken en door als onderzoeker te letten op dominantie en groepsdruk, kan ieders mening gehoord worden. Door de steekproefuitbreiding om toch voldoende en diverse data te kunnen verzamelen, zijn er mogelijk gevolgen voor de interne validiteit, aangezien perspectieven van jongeren uit andere wijken kunnen afwijken van die in Zuidwest. De externe validiteit gaat over de generaliseerbaarheid van de resultaten, deze is niet relevant omdat dit onderzoek naar een specifieke subgroep en casus kijkt. Voor dit onderzoek is dus voornamelijk de interne validiteit belangrijk om te waarborgen. Deze ligt dus wel lager, omdat de doelgroep tijdens het empirische onderzoek is verbreed.

4. Analyse & resultaten

Aangezien dit onderzoek deductief is opgezet, zal de analyse van de kwalitatieve data uit de focusgroepen, in dit hoofdstuk plaatsvinden op basis van bestaande theorieën en concepten. Dat wil zeggen dat de handmatige thematische analyse vertrekt vanuit het vooraf opgestelde theoretisch kader. Dit gebeurt door relevante uitspraken uit de focusgroepen te koppelen aan de juiste codes en overkoepelende categorieën, uit de codetabel die is opgezet op basis van de operationalisatietabel uit de methodologie (zie bijlagen). Deze worden hieronder uiteengezet naast de verbanden en opvallende citaten. Daarbij wordt steeds gekeken hoe deze bevindingen zich verhouden tot het theoretisch kader. Het doel van deze analyse is om te achterhalen of de theorie terug te zien is in de data en om de hypothesen te bevestigen of verwerpen.

Het eerste wat opviel was dat niet-deelnemers (bv. ROC-klassen, jongeren van Ons Pandje en de moskee) eigenlijk allemaal nog nooit van de jeugdraad gehoord hadden. Bij deelnemers (CSR, Haagse Jeugdraad) was te merken dat zij vaak per toeval of via persoonlijke contacten in aanraking met de raad kwamen. Gebrek aan zichtbaarheid van jeugdleden is dus een structurele barrière voor participatie. Daarnaast benoemen deelnemers vaker intrinsieke motivaties zoals persoonlijke ontwikkeling, bijdragen aan jongeren of beleid en netwerken. Niet-deelnemers noemen vaker extrinsieke prikkels als geld, studiepunten, cadeaubonnen of vrijstellingen. Echter, bij de jongeren van de moskee en Ons Pandje kwam ook betrokkenheid bij de wijk en erkenning sterk naar voren. Hieronder worden de vier categorieën uit het theoretisch kader en de codetabel uiteengezet.

4.1 Intrinsieke motivatie: competentie

Uit alle focusgroepen blijkt dat niet-deelnemers zich vaak niet serieus genomen voelen door de gemeente, ondanks hun bereidheid om ideeën te delen. Dit gebrek aan erkenning ontmoedigt participatie. Bij deelnemers (zoals de CSR en Haagse jeugdraad) komt duidelijk naar voren dat begeleiding en positieve constructieve feedback essentieel zijn. Begeleiders helpen met netwerken, terugkoppeling en het zichtbaar maken van impact, wat het gevoel van competentie vergroot. “Onze begeleider helpt echt, bijvoorbeeld contact zoeken met de juiste mensen, dat is een van de grootste cornerstones” [Spreker 5, CSR ROC]

De jeugdraad Zuidwest is een tijd terug opgeheven, volgens de jongerenmedewerker uit Morgenstond kwam dat door onvoldoende ondersteuning. Hij pleit voor professionele

begeleiding bij nieuwe initiatieven. Zowel CSR als de Haagse jeugdraad benadrukken dat begeleiding essentieel is voor succes en duurzame participatie, dit ondersteunt hypothese 1a: deelnemers blijven gemotiveerd door positieve constructieve feedback en begeleiding. Niet-deelnemers geven aan negatieve ervaringen te hebben met professionals, bijvoorbeeld onbereikbare beleidsmedewerkers of jongerenwerkers die hen niet serieus nemen. “Denk je dat zij ons serieus gaan nemen?” [Spreker 3, ROC groep 1], “Ze luisteren helemaal niet” [Spreker 1, ROC groep 1]. Na uitleg over de jeugdraad en dat zij daar wel gehoord worden tonen zij interesse in deelname. Dit is dus zolang zij zien dat de jeugdraad goed gestructureerd en ondersteund is. Hierbij worden heldere doelen en haalbare uitdagingen niet expliciet genoemd, maar uit het theoretisch kader is wel gebleken dat deze variabelen kunnen laten zien dat een jeugdraad goed gestructureerd is. Daarom wordt ook hypothese 1b ondersteund: niet-deelnemers worden gemotiveerd door een goed gestructureerde jeugdraad met heldere doelen, voldoende begeleiding en ruimte voor invloed.

4.2 Intrinsieke motivatie: autonomie

Zowel deelnemers als niet-deelnemers hechten veel waarde aan autonomie in participatie. Jongeren uit de Haagse jeugdraad benadrukken het belang van keuzevrijheid en vrijblijvendheid: zij kunnen zelf bepalen hoe en in welke rol ze betrokken zijn. “Er is een kernteam en een friendsteam... zo kunnen jongeren hun eigen betrokkenheid bepalen. Jongeren mogen hun eigen rol kiezen binnen het project: vormgever, brainstormer, spreker... De fun moet erin blijven, het moet intrinsiek gemotiveerd zijn”. [Spreker 1, Haagse jeugdraad]. Daarnaast worden persoonlijke ontwikkeling en netwerkkansen genoemd als belangrijke motivaties. Jongeren willen via de jeugdraad leren over thema's zoals financiën en ondernemen of sport en het versterken van hun cv. Dit sluit aan bij hun wens om op eigen voorwaarden te groeien en bij te dragen.

De behoefte aan passende participatievormen blijkt ook uit de signalen van jongeren die onvoldoende betrokken worden, zij willen graag meedenken en gehoord worden alleen worden genegeerd door de overheidsprofessionals of dergelijke en weten vaak ook niet dat er een platform voor hen bestaat om gehoord te worden. “Ik vind het supertof om mee te denken, maar wanneer en wat haal ik eruit voor mezelf?” [Spreker 3, ROC groep 3]. Zowel vanuit de jongerenvereniging van de moskee als de CSR blijkt dat vrijblijvende participatie en informele betrokkenheid (via sociale media, zonder kosten) effectief zijn. Dit ondersteunt het belang van autonomie zoals omschreven in de SDT. De analyse bevestigt hypothese 2a en 2b: deelnemers

blijven gemotiveerd door de groeimogelijkheden zoals trainingen en netwerk en niet-deelnemers worden gemotiveerd door keuzevrijheid en ontwikkelkansen; regie over hun participatie.

4.3 Intrinsieke motivatie: verbinding

Jongeren voelen zich sterk verbonden met hun wijk en willen daar graag iets verbeteren, maar ervaren dus vaak dat hun stem niet serieus genomen wordt. Deze behoefte aan erkenning en respons sluit aan bij de SDT-behoefte aan verbondenheid. Niet-deelnemers kenden de jeugdraad niet, maar toonden na uitleg enthousiasme. Meiden gaven aan zich niet welkom te voelen in buurthuizen. “Ja als je er komt zijn er alleen jongens en ze willen ook meestal geen meiden daar” [Spreker 1, ROC groep 2]. Veilige en toegankelijke plekken, zoals een meidenavond bij een buurthuis, kunnen hun betrokkenheid verbeteren. Jongens gaven aan graag bij te dragen via laagdrempelige, kortlopende projecten. “We zijn trots op de wijk, dus daar willen wij wel aan mee werken” [Spreker 7, Jeugdhonk Vrederust].

Jongeren uit Zuidwest voelen zich dus meer verbonden met hun wijk dan met de stad, en zoeken naar veiligheid, saamhorigheid en betekenisvolle sociale relaties. Vooral meiden uit ROC gaven aan geen veilige plekken te ervaren in buurthuizen vanwege jongensdominantie. Veiligheid en verbinding zijn voorwaarden voor participatie, vooral voor jongeren met minder institutioneel vertrouwen. “Sommige jongeren geven aan: ik voel me gehoord bij de jeugdraad, daar wordt wel naar me geluisterd” [Spreker 1, Haagse jeugdraad]. De analyse ondersteunt hypothese 3a: deelnemers ervaren veiligheid, betrokkenheid en erkenning binnen de jeugdraad. Ook hypothese 3b wordt bevestigd: laagdrempelige, toegankelijke vormen van participatie in de eigen wijk motiveren niet-deelnemers om deel te nemen en zo kennis te maken met de jeugdraad.

4.4 Extrinsieke motivatie

Beloningen zoals geld, cadeaubonnen of studiepunten wekten direct interesse bij veel jongeren, vooral bij niet-deelnemers. Dit blijkt ook eerder al gewerkt te hebben. “Wij kregen per keer dat je helpt een cadeaubon, 15-50 euro, dat sprak wel mensen aan” [Spreker 3, ROC groep 2]. Sommigen niet-deelnemers waren eerst niet geïnteresseerd, maar wel na ze het als bijbaan met loon zagen. Aangezien veel jongeren aangeven weinig tijd te hebben door studie, werk en zorgtaken, helpt een vergoeding hen om tijd vrij te maken. Toch blijkt uit gesprekken dat beloning zelden de hoofdreden is om te blijven deelnemen. “Geen geld of studiepunten, maar

wel samen eten, erkenning, netwerk, persoonlijke groei. Begeleiding en groeimogelijkheden zijn de echte beloning” [Spreker 1, Haagse jeugdraad]. Deelnemers waarderen vooral persoonlijke ontwikkeling, netwerkopbouw, begeleiding en erkenning. De meeste jongeren die al meteen geïnteresseerd waren willen iets kunnen betekenen voor hun omgeving of een certificaat op hun CV verdienen.

Niet-deelnemers tonen dus meer interesse als duidelijk is wat ze eraan hebben: praktische ervaring, zichtbaarheid op hun cv of een plek om gehoord te worden en bij te dragen aan de wijk. Hoewel extrinsieke motivatie jongeren aantrekt, is er een risico op opportunistische deelname. Duurzame betrokkenheid vraagt om transparantie en nadruk op intrinsieke waarden zoals betekenisvol meedoen. Hypothese 4a wordt niet ondersteund: beloningen kunnen aantrekken aan, maar de gesproken deelnemers gaven dit niet als voornaamste reden om te beginnen in een raad. “Persoonlijk doe ik het meer voor de ervaring, maar geld vind ik wel een leuke bijzaak” [Spreker 8, CSR ROC], “Toen ik mij hiervoor had aangemeld wist ik niet dat ik geld ging krijgen [Spreker 7, CSR ROC]. Hypothese 4b wordt deels bevestigd: ook al geven deelnemers aan niet door beloningen te zijn begonnen, worden veel niet-deelnemers hier wel enthousiast door. Extrinsieke prikkels kunnen dus zeker effectief zijn om die jongeren aan te spreken, maar voor duurzame participatie is het wel belangrijk dat dit gekoppeld is aan interesses en intrinsieke motieven.

5. Conclusie

Deelnemers aan een raad blijken voornamelijk intrinsiek gemotiveerd. Hun motivatie komt voort uit drie kernelementen van de SDT. Competentie: Jongeren voelen zich serieus genomen, ontvangen constructieve feedback en ervaren dat hun bijdrage daadwerkelijk leidt tot verandering. Begeleiding, terugkoppeling en zichtbare resultaten versterken dit gevoel. Autonomie: Jongeren mogen hun rol en betrokkenheid in lijnen zelf kiezen. Ook hebben ze inspraak in thema's die aansluiten bij hun persoonlijke interesses en leerdoelen. En is het een voor veel een fijne manier om hun netwerk uit te breiden, persoonlijk en professioneel te groeien en eventueel trainingen te volgen. Verbinding: Door de veilige en betrokken omgeving voelen jongeren zich welkom en onderling verbonden en erkent. Waardoor zij gemotiveerd worden om zich langdurig in te zetten. Vooral de wil om de mensen of omgeving te representeren blijkt hierbij een belangrijke factor.

Niet-deelnemers, jongeren uit buurthuizen, het MBO en de moskee, zijn vaak onbekend met het bestaan van jeugdraden. Toch blijkt uit de gesprekken dat er wel animo is, zolang de participatievorm aansluit op hun leefwereld. De volgende factoren zijn daarbij van belang. Zichtbaarheid en toegankelijkheid, omdat veel jongeren de jeugdraad niet kennen is promotie via vertrouwde kanalen (zoals bekenden op scholen, buurthuizen, sociale media en verenigingen) cruciaal om hen te bereiken. Kortlopende projecten in de wijk en vrijblijvende betrokkenheid verlagen de drempel en dit sluit beter aan op hun interesses. Vooral jongeren die zich minder betrokken of erkend voelen, zoals meiden of nieuwkomers, willen eerst informele kennismaking. Niet-deelnemers zijn te motiveren als zij inspraak krijgen en de jeugdraad hen helpt met persoonlijke doelen, zoals een certificaat op hun CV of trainingen over financiën, huisvesting of ondernemerschap. Vooral jongeren uit kwetsbare wijken geven aan dat zij niet gehoord worden door instanties. Een jeugdraad moet dus laten zien dat jongeren serieus genomen worden en dat hun stem invloed heeft. Voor jongeren met weinig tijd of veel verantwoordelijkheden (zoals school, werk of zorgtaken) kan een vergoeding of studievoordeel helpen om tijd vrij te maken. Tegelijk moet duidelijk zijn dat de jeugdraad meer biedt dan alleen beloning, het moet ook sociaal en inhoudelijk waardevol zijn.

Samengevat blijven deelnemers dus gemotiveerd door een combinatie van erkenning, eigen regie en groei. Niet-deelnemers kunnen worden aangesproken door duidelijke communicatie over wat een jeugdraad is, wat het hen oplevert en door drempels weg te nemen via laagdrempelige, veilige en zinvolle participatievormen in hun directe leefomgeving. Daarbij is

professionele begeleiding onmisbaar om betrokkenheid op te bouwen en te behouden. Een succesvolle jeugdraad in Den Haag Zuidwest vereist dus een aanpak die ook investeert in vertrouwen, zichtbaarheid en duurzame participatie.

5.1 Discussie, reflectie & vervolgonderzoek

Dit onderzoek biedt waardevolle inzichten in de motivatie van jongeren om deel te nemen aan een jeugdraad. De keuze voor kwalitatieve focusgroepen leverde rijke data op, waarin jongeren hun perspectieven, twijfels en wensen konden delen. Het deductieve karakter, met duidelijke koppeling aan bestaande theorie, maakte het mogelijk om concrete hypothesen te toetsen. Toch zijn er ook enkele beperkingen. De samenstelling van de focusgroepen was namelijk deels afhankelijk van bestaande netwerken, waardoor sommige groepen oververtegenwoordigd waren (zoals ROC-studenten) en andere groepen mogelijk zijn gemist (zoals jongeren zonder school- of werkverbinding). Daarnaast was de doelgroep tijdens het onderzoek uitgebreid, waardoor ook jongeren buiten Zuidwest zijn gesproken. Ook was er bij een groep sprake van een taalbarrière, waardoor nuance soms verloren kan gaan, ondanks duidelijke bereidheid om mee te denken.

Op basis van deze studie zijn er verschillende kansen om het thema verder te onderzoeken. Zoals een longitudinaal onderzoek, door jongeren over langere tijd te volgen om te zien hoe hun motivatie zich ontwikkelt. Vooral interessant is of en hoe extrinsieke motivatie overgaat in intrinsieke motivatie bij deelname aan een jeugdraad. Ook kan het interessant zijn om het onderzoek verder uit te breiden door meer jongeren uit Zuidwest te spreken door middel van zowel focusgroepen als eventueel interviews. Ook kan een across casestudy onderzoeken wat de aanpak van jeugdraden in verschillende steden of wijken is en deze vergelijken om te onderzoeken welke structuren, begeleidingsvormen of promotiestrategieën het effectiefst zijn in verschillende contexten.

5.2 Aanbevelingen gemeente Den Haag

Tijdens de gesprekken met jongeren werd steeds duidelijk dat er zeker wel motivatie is om iets voor hun buurt te doen. Jongeren voelen zich betrokken bij hun wijk, zijn trots op de saamhorigheid en willen graag bijdragen. Toch weten ze vaak niet dat er een jeugdraad bestaat of dat die ook voor hen bedoeld is. Dat is een gemiste kans. Om jongeren in Zuidwest écht te bereiken en te betrekken, is het belangrijk om zichtbaarheid te verbeteren en ze persoonlijk te betrekken. Dus niet alleen met posters of op schermen in schoolgebouwen, maar vooral via

aanwezigheid op plekken waar jongeren al komen. Denk aan scholen, buurthuizen, moskeeën, jongerencentra en sportclubs. Jongeren raken enthousiast als ze de raad leren kennen via iemand die ze kennen en vertrouwen. Actief op pad gaan met een ervaren jongerenwerker of jongerenambassadeur die het gesprek aan kan gaan, uitleg kan geven en kan enthousiasmeren zou dus aan te bevelen zijn. De eerste stap is namelijk simpelweg: jongeren laten weten dat dit er is en dat zij ertoe doen.

Daarnaast geven veel jongeren aan dat zij graag iets willen doen waar ze zelf ook iets aan hebben, zoals workshops over ondernemen, financiën of hoe je als jongere een woning vindt. Ook sport werd vaak genoemd, bijvoorbeeld kickboksen of andere trainingen die ze samen kunnen volgen. Zulke activiteiten via de jeugdraad organiseren, kan jongeren de kans geven om eerst op een laagdrempelige manier betrokken te raken, voordat ze instappen als lid van de jeugdraad.

Wat jongeren het meest frustreerde, was het gevoel dat er niet naar hen geluisterd wordt. Meerdere keren werd genoemd dat ideeën werden genegeerd of dat beleidsmedewerkers niet terugkoppelden. Als jongeren participeren, willen ze weten dat hun inbreng ergens toe leidt. Laat dus altijd zien wat er met hun input gebeurt en geef terugkoppeling. Benoem ook wat er (nog) niet kan, maar erken hun inzet. Zij zijn namelijk de ervaringsdeskundigen in hun wijk. Ook in meerdere gesprekken kwam naar voren hoe belangrijk goede begeleiding is. Jongeren willen wel iets doen, maar weten vaak niet precies wat of hoe. Deelnemers van de CSR benadrukten hoe belangrijk hun begeleider is die helpt met netwerken, contact met beleidsmakers en het zichtbaar maken van impact. Zonder die steun is hun inzet bij de raad minder effectief. Dus een ervaren jongerenwerker of begeleider, die hen overal in kan bij staan en de juiste contacten en dergelijke heeft is zeker van belang.

Jongeren gaven aan dat hun leven druk is: school, werk, stage, bijbaantjes, soms ook zorgtaken. Om tijd vrij te kunnen maken, moet de drempel laag zijn. Dit kan betekenen dat vergaderingen tijdens schooltijd plaatsvinden, of dat jongeren per keer een beloning ontvangen zoals een vergoeding, cadeaubon of studievoordeel. Ook kan het helpen als jongeren zelf kunnen kiezen hoe en hoe vaak ze betrokken zijn, zodat dit beter aansluit op hun levensstijl en interesses.

Literatuurlijst

- Arnstein, S.R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal Of The American Institute Of Planners*, 35(4), 216–224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- Balsano, A.B. (2005). Youth Civic Engagement in the United States: Understanding and Addressing the Impact of Social Impediments on Positive Youth and Community Development. *Applied Developmental Science*, 9(4), 188–201. https://doi.org/10.1207/s1532480xads0904_2
- De Win, J.S. (2019). Hoe motiveren we de jeugd? Een onderzoek naar jongerenparticipatie in de gemeente Capelle aan den IJssel. *Erasmus Universiteit*. File:///C:/Users/windo/Downloads/Jolijn-de-Win.pdf
- Deci, E.L. (1975). Intrinsic motivation. In *Springer eBooks*. <https://doi.org/10.1007/978-1-4613-4446-9>
- Den Ridder, J., & Dekker, P. (2016). Politieke participatie. In *Democratie dichterbij: Lokaal Kiezersonderzoek 2016* (pp. 30–38). Ministerie van BZK. https://www.researchgate.net/publication/308796439_Politieke_participatie
- Feringa, D. (2013). Burgerschap als ambacht: Jongerenraden in Nederland. *Eburon*, ISBN 987 90 5972 817 2. https://www.researchgate.net/profile/Dana-Feringa/publication/359921406_Burgerschap_als_ambacht_Jongerenraden_in_Nederland_and_proefschrift/links/62569ee45eed656b7413ee9d/Burgerschap-als-ambacht-Jongerenraden-in-Nederland-proefschrift.pdf
- Fernandes, A., Proença, T., Ferreira, M.R., & Paço, A. (2021). Does youth civic engagement enhance social and academic performance? *International Review On Public And Nonprofit Marketing*, 18(2), 273–293. <https://doi.org/10.1007/s12208-020-00272-1>
- Fujii, L.A. (2012). Research Ethics 101: Dilemmas and Responsibilities. *PS Political Science & Politics*, 45(4), 717–723. <https://doi.org/10.1017/s1049096512000819>
- Fung, A. (2003). Empowered Participation: Reinventing Urban Democracy. ISBN: 9780691126081. Princeton University Press. https://www.researchgate.net/publication/228382837_Empowered_Participation_Reinventing_Urban_Democracy

- Gemeente Den Haag*. (2024a, 14 juni). Zuidwest. *Projecten - Den Haag*.
<https://projecten.denhaag.nl/gebied/ontwikkelingen-den-haag-zuidwest/>
- Gemeente Den Haag*. (2024b, 31 mei). Participatie in Den Haag. *Gemeente Den Haag*.
<https://www.denhaag.nl/nl/denk-mee/participatie-in-den-haag/>
- Hermans, H.J.M. (1967). Motivatie en prestatie. *Radboud Repository*.
<https://hdl.handle.net/2066/157700>
- IPLO. (z.d.). Jongerenparticipatie. *Informatiepunt Leefomgeving*.
<https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/participatie/hulpmiddelen/werkvormen-participatie/jongerenparticipatie/>
- Jeugdraad Moerwijk*. (2025). De jeugdraad van moerwijk. *Jeugdraad Moerwijk*.
<https://www.jeugdraadmoerwijk.nl/>
- Jeugdraad Moerwijk*. (z.d.). Methodiekb beschrijving Jeugdraad Moerwijk. *Jeugdraad Moerwijk*.
- Jongerenpunt070*. (2025, februari 4). Jongerenpunt070 Zuidwest. *Sociale Kaart Den Haag*.
<https://socialekaartdenhaag.nl/ak-organisation/jongerenpunt070-zuidwest/>
- Jurrius, K.H.M. (2012). Uit de spagaat! Naar een kwaliteitsraamwerk voor Participatief Jongeren Onderzoek. [Ipskamp Drukkers B.V. Amsterdam]. *Stichting Alexander*.
https://st-alexander.nl/wp-content/uploads/2020/10/231_Uit-de-spagaat-Naar-een-kwaliteitsraamwerk-voor-Participatief-Jongeren-Onderzoek_Kitty-Jurrius.pdf
- Kleistra, Y., & Walraven, G. (2014). Van eerste overheid naar eerst de burger, maar hoe? *Bestuurskunde*, 23(4). <https://doi.org/10.5553/bk/092733872014023004007>
- Kriek, F., Raaijmakers, N., Boiten, M., & Kleter, S. (2024). Monitor Burgerparticipatie: rapportage nulmeting. In *Regioplan*.
<https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/documenten/rapporten/2024/03/11/eindrapport-monitor-burgerparticipatie-regioplan>
- Lalitha, S. (2023). Youth Participation in Community Development: Issues and Implications. In *Handbook of Youth Development* (pp. 443–455). https://doi.org/10.1007/978-981-99-4969-4_25

- Lowndes, V., Pratchett, L., & Stoker, G. (2006). Diagnosing and Remedying the Failings of Official Participation Schemes: The CLEAR Framework. *Social Policy And Society*, 5(2), 281–291. <https://doi.org/10.1017/s1474746405002988>
- Merkus, J. (2022, 17 oktober). Een onderzoeksopzet of onderzoeksplan opstellen (voorbeelden). *Scribbr*. <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/onderzoeksopzet/>
- Michels, A. (2011). Innovations in democratic governance: how does citizen participation contribute to a better democracy? *International Review Of Administrative Sciences*, 77(2), 275-293. <https://doi.org/10.1177/0020852311399851>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2024, 23 oktober). Burgerparticipatie. *Rijksoverheid*. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/democratie/burgerparticipatie>
- Ministerie van VWS. (2024, 28 november). Project: Landelijke aanpak 16-27. *Voor de Jeugd en het Gezin*. <https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/projecten/landelijke-aanpak-16-27>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2024, 5 juni). Cijfers over participatie van jongeren. *NJI*. <https://www.nji.nl/cijfers/participatie-van-jongeren>
- Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). Waar lopen jongeren tussen 16 en 27 jaar tegenaan? *Nederlands Jeugdinstituut*. <https://www.nji.nl/van-jeugd-naar-volwassenheid/waar-lopen-jongeren-tussen-16-en-27-jaar-tegenaan>
- Neuman, W.L. (2013). Social research methods: Qualitative and Quantitative Approaches (Seventh Edition). *Pearson*. ISBN 13: 978-1-292-02023-5.
- Rechtspraak. (2023). Uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag in Den Haag Zuidwest. *Rechtspraak*. https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Preventie_met_Gezag_Den_Haag_Zuidwest.pdf
- Rector, M. (2020). Pleidooi voor een kritisch-integrale benadering van kinder- en jongerenparticipatie. In *filosofie en onderwijs* (pp. 56–57). https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/64212155/Pleidooi_voor_een_kritisch-

integrale_benadering_van_kinder-
_en_jongerenparticipatie__Filosofie_Tijdschrift_2020-libre.pdf

- Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. In *American Psychologist* (Vols. 55–55, pp. 68–78). <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Schaapman, C. & Van Zanen, J. (2023, september). Gelijke kansen voor Zuidwest: Uitvoeringsplan Nationaal Programma Den Haag Zuidwest 2023 – 2027. In *Nationaal Programma Zuidwest*. <https://npzw.nl/wp-content/uploads/2023/09/Uitvoeringsplan-Zuidwest.pdf>
- Schmeets, H. (2018). Statistische Trends: Participatie op de kaart. In CBS. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2018/38/participatie-op-de-kaart>
- Schoenmakers, R. (2025, 28 januari). Met het gezicht naar de samenleving en de rug naar de overheid: Een onderzoek naar belemmeringen bij het participatieproces van de Jeugdraad Moerwijk. *Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest*. <https://www.scriptiewerkplaats-dhzw.nl/scriptie/afgeronde-scripties>
- Steketee, M., Mak, J., Van Der Graaf, P. & Huygen, A. (2005, augustus). Jeugdparticipatiebeleid: wat levert het op? Onderzoek naar het ontwikkelen van indicatoren voor effectenmeting van jeugdparticipatiebeleid. *Verwey-Jonker Instituut*. https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2005/01/D7152370_publ_def.pdf
- Swaen, B. (2023, 6 februari). Wat is een focusgroep of focusgroep-interview? *Scribbr*. <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/focusgroep/>
- Vallerand, R.J., & Reid, G. (1984). On the Causal Effects of Perceived Competence on Intrinsic Motivation: A Test of Cognitive Evaluation Theory. *Journal Of Sport Psychology*, 6(1), 94–102. <https://doi.org/10.1123/jsp.6.1.94>
- Van Den Berg, A.C. (2021). Participation in Online Platforms: Examining Variations in Intention to Participate across Citizens from Diverse Sociodemographic Groups. *Perspectives On Public Management And Governance*, 4(3), 259–276. <https://doi.org/10.1093/ppmgov/gvab013>

- Van Den Bosch, A. & Boss, E.-M. (2009). Motiveren is maatwerk! Beloning en motivatie voor jonge vrijwilligers. *Movisie*. <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Motiveren%20is%20maatwerk%20%5BMOV-222135-0.3%5D.pdf>
- Van Den Broeck, A., Vansteenkiste, M., De Witte, H., Lens, W., & Andriessen, M. (2009). De Zelf-Determinatie Theorie: kwalitatief goed motiveren op de werkvloer. *Gedrag & Organisatie*, 22(4). <https://doi.org/10.5117/2009.022.004.002>
- Van Eijk, C., & Gascó, M. (2018). Unravelling the Co-Producers. In *Routledge eBooks* (pp. 63–76). <https://doi.org/10.4324/9781315204956-8>
- Van Houwelingen, P., Boele, A., & Dekker, P. (2014). Burgermacht op eigen kracht? Een brede verkenning van ontwikkelingen in burgerparticipatie. In *Sociaal en Cultureel Planbureau*, ISBN 978 90 377 0635 2. <https://repository.tilburguniversity.edu/server/api/core/bitstreams/628d8557-de05-4610-9713-b271cfd4987f/content>
- Vermeer, E.M.F. (2012). Je bent jong en je wilt wat. . . - Onderzoek naar jongerenparticipatie voor het Centrum voor Jeugd en Gezin van de gemeente Geldermalsen. *Utrecht University*. <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/12166>
- Yates, M., & Youniss, J. (1996). A Developmental Perspective on Community Service in Adolescence. *Social Development*, 5(1), 85–111. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.1996.tb00073.x>

Bijlagen

Themalijsst en guide focusgroep deelnemers

Introductie

- De groep welkom heten en eten/drinken aanbieden.
- Onderzoeker en stakeholder/observator voorstellen en vertellen waarom we er zijn.
- Vertellen waar de focusgroep overgaat (onderwerp, niet invullen).
- Plan van aanpak bespreken.
- Goedkeuring vragen voor opname(s) en daarnaast leeftijd en woonplaats van elke respondent opschrijven.
- Vragen of de respondent nog vragen heeft voordat je van start gaat.

Kern ('Waarom zijn deelnemers van de jeugdraad gemotiveerd om deel te nemen en hoe kunnen niet deelnemers gemotiveerd worden om deel te nemen in Zuidwest?')

Intrinsieke motivatie: competentie	- Als je terug denkt aan een moment waarop je positieve constructieve feedback kreeg (binnen de jeugdraad), wat deed dit met je motivatie om betrokken te blijven?
Intrinsieke motivatie: autonomie	- Wat is het meest waardevol voor je geweest sinds deelname aan de jeugdraad? - Wat voor trainingen zou je graag nog krijgen of vaardigheden leren bij een jeugdraad?
Intrinsieke motivatie: verbinding	- Wat maakt de jeugdraad een veilige plek voor jou om je mening te laten horen? - Heb je ook het gevoel dat je betrokken wordt en invloed hebt op wat er gebeurt en wat doet dit met jouw motivatie? - Wat zou het makkelijker/leuker maken voor jouw leeftijdsgenoten om mee te doen met een jeugdraad?

Extrinsieke motivatie

- Hoe zijn jullie bij de jeugdraad gekomen en waardoor zijn jullie begonnen met deelnemen?
- Was er iets zoals een vergoeding, erkenning of studievoordeel dat mee speelde in de beslissing om deel te nemen?

Slot

- Na de focusgroep waarin alle thema's besproken zijn, volgt eventueel nog een uitleg en gesprek over het plan van de jeugdraden van de stakeholder.
- Richting het einde vragen of de respondenten iets willen toevoegen dat in de focusgroep en het gesprek nog niet besproken is.
- Tot slot de respondent bedanken voor het vrijmaken van hun tijd en voor de waardevolle inzichten die zij hebben gedeeld.

Themalijst en guide focusgroep niet-deelnemers

Introductie

- De groep welkom heten en eten/drinken aanbieden.
- Onderzoeker en stakeholder voorstellen en vertellen waarom we er zijn.
- Vertellen waar de focusgroep overgaat (onderwerp, niet invullen).
- Plan van aanpak bespreken.
- Goedkeuring vragen voor opname(s) en daarnaast leeftijd en woonplaats van elke respondent opschrijven.
- Vragen of de respondent nog vragen heeft voordat je van start gaat.

Kern ('Waarom zijn deelnemers van de jeugdraad gemotiveerd om deel te nemen en hoe kunnen niet deelnemers gemotiveerd worden om deel te nemen in Zuidwest?')

Intrinsieke motivatie: competentie

- (Bv. jeugdcriminaliteit verlagen door een buurthuis op te richten of kookvideo's maken en verspreiden om gezondere alternatieven te stimuleren of een buurtfeest organiseren om buitenspelen te stimuleren) dit is een voorbeeld van een uitdaging en het doel van een jeugdraad, nu duidelijk is wat zij willen bereiken, zouden jullie hier aan mee werken en waarom?

Intrinsieke motivatie: autonomie

- In hoeverre zou het jullie motiveren om deel te nemen aan een jeugdraad als het een waardevol netwerk biedt? En als het verschillende trainingen biedt om je persoonlijk te ontwikkelen?

- Zou een jeugdraad vrijblijvend moeten zijn of zou je ook deelnemen als je er voor een bepaalde tijd verplicht aanwezig moet zijn en waarom?

Intrinsieke motivatie: verbinding

- Wat zou het makkelijker/leuker maken voor jou of leeftijdsgenoten om mee te doen met een jeugdraad?
- Hoe zouden jullie een jeugdraad vormgeven, om daarin te willen deelnemen?
- Hoelang en waar zou een project moeten zijn om hieraan deel te nemen voor jullie?

Extrinsieke motivatie

- In hoeverre zou een vergoeding jullie motiveren om te participeren in de jeugdraad en hoe zien jullie deze voor je (hoe hoog/hoe vaak)?
- Wat zou je over de streep trekken om deel te nemen (bv. vergoeding, studiepunten, erkenning of iets anders)?

Slot

- Na de focusgroep waarin alle thema's besproken zijn, volgt eventueel nog een uitleg en gesprek over het plan van de jeugdraden van de stakeholder.
- Richting het einde vragen of de respondenten iets willen toevoegen dat in de focusgroep en het gesprek nog niet besproken is.
- Tot slot de respondent bedanken voor het vrijmaken van hun tijd en voor de waardevolle inzichten die zij hebben gedeeld.

Codetabel

Categorieën en subcategorieën	Codes en subcodes	Voorbeelden uit de data
Competentie Goed gestructureerd Voldoende ondersteuning	Positieve feedback	“We voelen ons gehoord en krijgen positieve feedback” [Spreker 8, CSR ROC]
	Haalbare doelen	“Onze begeleider helpt echt, bijvoorbeeld contact zoeken met de juiste mensen – dat is een van de grootste cornerstones” [Spreker 5, CSR ROC]
	Heldere uitdagingen	“Begeleiding is heel wenselijk, jongeren ervaren dat ook zo” [Spreker 1, Haagse jeugdraad]
Autonomie Groeimogelijkheden Keuzevrijheid en ontwikkelkansen	Trainingen	“Wij zouden graag leren over ondernemen en financiële lessen voor als je 18 wordt” [Spreker 15, Jeugdhonk Vrederust]
	Netwerk	“Ik zat al in een leerlingenraad en wilde mijn netwerk uitbreiden... staat ook lekker op je CV” [Spreker 4, CSR ROC]
	Vrijblijvend	“Er is een kernteam en een friendsteam... zo kunnen jongeren hun eigen betrokkenheid bepalen. De fun moet erin blijven, het moet intrinsiek gemotiveerd zijn” [Spreker 1, Haagse jeugdraad]
Verbinding Laagdrempelige vormen van participatie	Veiligheid	“Wederzijds respect is heel belangrijk” [Spreker 10, CSR ROC]
	Erkenning	“Sommige jongeren geven aan: ik voel me gehoord bij de jeugdraad, daar wordt wel

	Betrokkenheid	naar me geluisterd” [Spreker 1, Haagse jeugdraad] “Ja als je er komt zijn er alleen jongens en ze willen ook meestal geen meiden daar” [Spreker 1, ROC groep 2].
	Kortlopende projecten in de wijk	“We zijn trots op de wijk, dus daar willen wij wel aan mee werken” [Spreker 7, Jeugdhonk Vrederust]
Extrinsieke motivatie Beloningen	Vergoeding	“De vergoeding is niet misselijk, en dat zijn allemaal wel drijfveren” [Spreker 8, CSR ROC].
	Studiepunten	“Ja als ik er studiepunten voor zou krijgen. Ik heb liever vergaderen dan werken” [Spreker 5, ROC groep 1]
	Erkenning	“Geen geld of studiepunten, maar wel samen eten, erkenning, netwerk, persoonlijke groei. Begeleiding en groeimogelijkheden zijn de echte beloning” [Spreker 1, Haagse jeugdraad]

Tabel 3: Codetabel